

Hydref 2009

Annwyl Syr / Madam

Ymgynghoriad ar *Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol) (Addysg) 2010*

1. Fel rhan o'n gwaith craffu deddfwriaethol ar y Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol uchod, mae Pwyllgor Deddfwriaeth Rhif 4 Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn galw am dystiolaeth ar [Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru \(Cymhwysedd Deddfwriaethol\) \(Addysg\) 2010](#) ynghylch Llywodraethu Ysgolion.

[Beth yw Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol?](#)

2. Math o is-ddeddfwriaeth yw Gorchymynion Cymhwysedd Deddfwriaethol ("Gorchymyn") sy'n trosglwyddo pwerau penodol o Senedd y DU i'r Cynulliad Cenedlaethol.

3. Yn ymarferol, golyga hyn y bydd pob Gorchymyn newydd yn ychwanegu mater (neu faterion) newydd yn y maes perthnasol yn [Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006](#), sy'n rhoi'r pŵer i'r Cynulliad wneud Mesurau (deddfwriaeth) o fewn y meysydd polisi a ddiffinnir gan y mater.

4. Yn y Cynulliad, mae'r broses ar gyfer ystyried Gorchymynion yn cynnwys dau gyfnod, sef:

- i) pwyllgor yn craffu ar Orchymyn arfaethedig; a
- ii) y Cynulliad yn cymeradwyo Gorchymyn drafft.

Beth mae'r Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol yn ceisio ei gyflawni?

5. Mae *Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol) (Addysg) 2010* yn cynnig ehangu cymhwysedd deddfwriaethol presennol y Cynulliad

Cenedlaethol drwy fewnosod 3 mater newydd ym Maes 5 yn Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006:

- i) Mater 5.2A (addysg a hyfforddiant): Rhedeg a llywodraethu ysgolion a gynhelir gan awdurdodau addysg lleol, gan gynnwys dyrannu swyddogaethau, eiddo, hawliau a rhwymedigaethau sy'n ymwneud ag ysgolion o'r fath.
- ii) Mater 5.2B (addysg a hyfforddiant): Sicrhau bod cydlafurio rhwng personau neu gyrff sydd â swyddogaethau sy'n ymwneud ag ysgolion a gynhelir gan awdurdodau addysg lleol.
- iii) Mater 5.2C (addysg a hyfforddiant): Y gweithgareddau canlynol gan bersonau neu gyrff sydd â swyddogaethau sy'n ymwneud ag ysgolion a gynhelir gan awdurdodau addysg lleol—
 - (a) sefydlu cyrff—
 - (i) cyflawni gweithgareddau sy'n ymwneud ag addysg a hyfforddiant, neu
 - (ii) arfer swyddogaethau ar ran awdurdodau addysg lleol;
 - (b) ymhel â'r cyrff a grybwyllwyd ym mharagraff (a).

6. Mae'r Memorandwm Esboniadol sy'n cyd-fynd â'r Gorchymyn arfaethedig yn datgan:

“Y dystiolaeth yw bod effeithiolrwydd cyrff llywodraethu'n amrywio a bod yr hyfforddiant sydd ar gael i lywodraethwyr yn anwastad, gyda gwendidau o ran dull cyflwyno, argaeledd a chyfranogaeth gan lywodraethwyr.

Bydd y GCD arfaethedig hwn yn rhoi i'r Cynulliad gymhwysedd mewn perthynas â llywodraethu ysgolion. Mae gan y Cynulliad bellach gymhwysedd mewn perthynas â rhan fawr o gyfraith addysg. Mae llywodraethu ysgolion yn sylfaenol ac yn berthnasol i'r modd y mae ysgolion yn gweithio a'r hyn y maent yn ei wneud. Mae felly'n rhan greiddiol o gyfraith addysg. Byddai ennill cymhwysedd ar gyfer llywodraethu ysgolion a phynciau eraill yr ymdrinnir â hwy yn y Gorchymyn drafft hwn yn caniatáu felly i'r Cynulliad ystyried deddfwriaeth gan gynnwys y posibilrwydd o gydgrynhoi cyfraith addysg yng Nghymru”.

Beth yw rôl y Pwyllgor?

7. Rôl Pwyllgor Deddfwriaeth Rhif 4 yw ystyried y Gorchymyn arfaethedig (rhan gyntaf o'r ddwy ran o'r broses a amlinellwyd ym mharagraff 4 uchod) a chyflwyno adroddiad arno. Wrth wneud hyn, mae'r Pwyllgor wedi cytuno i weithio o fewn y fframwaith a ganlyn:

Ystyried:

- i) egwyddorion cyffredinol y Gorchymyn arfaethedig ac a ddylid rhoi'r cymhwysedd deddfwriaethol a nodir ym Materion 5.2A, 5.2B a 5.2C i'r Cynulliad;
- ii) a yw amodau'r Gorchymyn arfaethedig wedi eu diffinio'n rhy eang neu'n rhy gul.

Sut allwch chi helpu - cwestiynau'r ymgynghoriad

8. Gellir gweld manylion pellach am y Gorchymyn arfaethedig a'r Memorandwm Esboniadol ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol: <http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-legislation/bus-leg-legislative-competence-orders/bus-legislation-lco-sg.htm>
9. Gwnaeth y Gweinidog dros Blant, Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau ddatganiad am y Gorchymyn arfaethedig yn y Cyfarfod Llawn ar 20 Hydref. Ceir trawsgrifiad o'r ddatl ar y datganiad hwn ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol: <http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-chamber/bus-chamber-third-assembly-rop.htm?act=dis&id=148570&ds=10/2009#4>
10. Hoffai'r Pwyllgor eich gwahodd i gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig er mwyn ei gynorthwyo i graffu ar y Gorchymyn arfaethedig. Yn benodol, rydym yn croesawu eich safbwyntiau ar y cwestiynau a restrir yn Atodiad 1.
11. Os hoffech gyflwyno tystiolaeth, anfonwch gopi o'r cyflwyniad at legislationoffice@wales.gsi.gov.uk a rhoi'r teitl *Ymgynghoriad - Gorchymyn Addysg* i'r neges e-bost.
12. Neu, gallwch ysgrifennu at:
Owain Roberts, Dirprwy Glerc y Pwyllgor, y Swyddfa Ddeddfwriaeth, Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Bae Caerdydd, CF99 1NA.
- 13 Y dyddiad olaf ar gyfer cyflwyno tystiolaeth yw dydd Mawrth, 24 Tachwedd 2009. Efallai na fydd yn bosibl ystyried ymatebion a ddaw i law ar ôl y dyddiad hwn.
14. Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth am y broses ddeddfwriaethol yn: <http://www.cynulliadcymru.org/bus-home/bus-legislation/bus-legislation-guidance/bus-legislation-guidance-measures.htm>
15. Wrth baratoi'ch cyflwyniad cofiwch y canlynol:
 - dylai eich ymateb fynd i'r afael â'r materion sydd gerbron y Pwyllgor. Defnyddiwch y pennawd uchod fel cyfeirnod i'ch ymateb;
 - bydd y Cynulliad Cenedlaethol fel arfer yn sicrhau bod ymatebion i ymgynghoriad cyhoeddus ar gael i'r cyhoedd graffu arnynt ac efallai y bydd Aelodau'r Cynulliad yn eu gweld a'u trafod yn ystod cyfarfodydd pwyllgor hefyd;

- os nad ydych am i ni gyhoeddi eich ymateb neu'ch enw, mae'n bwysig eich bod yn nodi hyn yn glir wrth gyflwyno'ch tystiolaeth. Fodd bynnag, dylech fod yn ymwybodol na all y Pwyllgor efallai roi gymaint o bwys wrth ystyried y dystiolaeth. Dylech fod yn ymwybodol hefyd y gellir cyhoeddi neu ddatgelu'r wybodaeth gan gynnwys gwybodaeth cwmni, a roddir gennych yn eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn, yn unol â Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000;
- nodwch a ydych yn ymateb ar ran sefydliad, neu fel unigolyn;
- nodwch a fydddech yn barod i roi tystiolaeth ar lafar i'r Pwyllgor.

16. Mae'r Pwyllgor yn croesawu cyfraniadau yn Gymraeg ac yn Saesneg a byddwn yn ystyried ymatebion i'r ymgynghoriad ysgrifenedig yn ystod tymor yr hydref.

17. Os oes gennych unrhyw ymholiadau, cysylltwch â Gareth Williams, Clerc y Pwyllgor, ar 029 2089 8008, neu Owain Roberts, y Dirprwy Glerc, ar 029 2089 8101.

Yn gywir

Michael German AC
Cadeirydd y Pwyllgor

Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol)
(Addysg) 2010

Cwestiynau'r ymgynghoriad

1. Beth yw eich barn ynghylch yr egwyddor gyffredinol y dylid rhoi'r cymhwysedd deddfwriaethol yn y meysydd a nodir ym Materion 5.2A, 5.2B a 5.2C i'r Cynulliad Cenedlaethol?
2. Beth yw eich barn am amodau'r Gorchymyn arfaethedig? Er enghraifft, a ydynt wedi eu diffinio'n rhy eang neu'n rhy gul?
3. A oes gennych unrhyw sylwadau eraill mewn perthynas â'r Gorchymyn arfaethedig?